

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1865

Vragen van de leden **Remkes** en **Weekers** (beiden VVD) aan de staatssecretaris van Financiën over *de overeengekomen vaststellingsovereenkomst tussen de Belastingdienst en de prostitutiebranche*. (Ingezonden 13 februari 2009)

- 1
Deelt u de mening dat de vraag naar een onderbouwing van het afgesproken percentage van twintig in uw antwoord op eerdere schriftelijke vragen in feite onbeantwoord blijft? Kan die onderbouwing voor deze «homogene groep» alsnog worden gegeven? Hoe zien de «daadwerkelijk gebleken ervaringscijfers» eruit? Zijn de door de verschillende categorieën sekswerkers gemaakte kosten afhankelijk van de inkomsten?¹
- 2
Kan nader worden verduidelijkt waarom naar uw oordeel deze fiscale afspraak in overeenstemming is met de fiscale regelgeving, ook gelet op een recent (23 januari jl.) arrest van de Hoge Raad?
- 3
Deelt u de mening dat ook de vraag of er voor andere branches vergelijkbare afspraken – waar wij op

zich dus niet tegen zijn – zijn gemaakt onbeantwoord blijft? Kan een overzicht van deze afspraken en de daarbij gehanteerde percentages worden verstrekt? Welke argumenten gelden in onderhavig geval voor het afsluiten van deze vaststellingsovereenkomst die niet van toepassing zijn op bijvoorbeeld A-topsporters?

- 4
Indien er met andere branches geen vergelijkbare afspraken zijn gemaakt, hoe motiveert u dan de uitzondering voor onderhevige branche, omdat sinds 2001 de mogelijkheid voor werknemers om beroepskosten af te trekken nagenoeg zijn verdwenen?
- 5
Waarom ontbreekt in het gepubliceerde besluit «Uitzondering op fictieve dienstbetrekking sekswerkers» van 10 december 2008 in toelichtende zin een verwijzing naar de onderhavige vaststellingsovereenkomst en het gehanteerde percentage van 20 als vaste fiscaal onbelaste kostenvergoeding?
- 6
Waarop is de veronderstelling dat arbeidsrelaties in de prostitutiebranche vrijwel altijd zijn aan te merken als «dienstbetrekking» gebaseerd? Kan inzicht worden

gegeven in het percentage van het aantal in ons land werkzame legale sekswerkers waarbij daadwerkelijk sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking?

- 7
Welk percentage van de in de prostitutiebranche werkzame bedrijven heeft de vaststellingsovereenkomst inmiddels getekend? Welk percentage van het totaal in ons land werkzame sekswerkers werken bij deze bedrijven?
- 8
In overleg met welke belangengroeperingen van sekswerkers en exploitanten zijn de afspraken in de vaststellingsovereenkomst en in het besluit van 10 december jl. gemaakt?
- 9
Hoe schat u het risico in dat als gevolg van het besluit van 10 december jl. een nog groter deel van de sekswerkers in de illegaliteit zal verdwijnen?
- 10
Hoe behandelt de Belastingdienst de in het verleden eventueel niet geheven en geïnde, maar wel verschuldigde, belasting? Vindt in

deze gevallen alsnog heffing en inning plaats?

¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 1266.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **De Jager** (Financiën) (ontvangen 10 maart 2009)

1

De groep werknemers voor wie de afspraak is gemaakt betreft de personen die seksuele handelingen tegen betaling verrichten binnen of namens een organisatie die door een exploitant geleid wordt.

De Belastingdienst heeft met de branche een afspraak gemaakt die gebaseerd is op uit aangiftes gebleken ervaringscijfers van kostensoorten. Die aangiften betroffen in het algemeen belastingplichtigen die hun inkomsten als winst uit onderneming aangaven; tegenover de opbrengsten claimden zij gemiddeld 27% van de opbrengst als kosten. Met betrokkenen heeft de Belastingdienst in het kader van de vaststellingsovereenkomst die resultaten besproken. De kostensoorten die zich lenen voor het verstrekken van vrije vergoedingen in de loonsfeer heb ik vermeld in mijn eerder gegeven antwoord. Ik heb daarbij ook aangegeven dat bijvoorbeeld kosten van kleding en voor persoonlijke verzorging niet hebben gekwalificeerd voor de afspraak van de vrije vergoeding. Geconstateerd is verder dat de reiskosten van de sekswerkers, die bij een exploitant werkzaam zijn, hoog zijn omdat bijna altijd met eigen auto of taxi's wordt gereisd. Ook is door de Belastingdienst vastgesteld dat er een relatie is tussen de hoogte van gemaakte reiskosten en het stijgen van de inkomsten.

Deze mix van feiten en omstandigheden is voor de Belastingdienst aanleiding geweest afspraken te maken over het in de loonheffing betrekken van de inkomsten en daarbij met de kostenvergoeding in te stemmen. Als bij het monitoren van deze regels en afspraken signalen opkomen dat de redelijkheid in gedrang komt, kan de Belastingdienst in nader overleg treden en zonodig op basis van artikel

5 van de overeenkomst de overeenkomst ook opzeggen.

2

De Belastingdienst heeft de afspraak gebaseerd op kostensoorten die kunnen kwalificeren voor vrije vergoedingen en heeft de afspraak alleen getroffen voor de in mijn antwoord op vraag 1 genoemde groep van werknemers. De kostenvergoeding komt niet in strijd met de beslissing van de Hoge Raad in zijn arrest van 23 januari 2009, nr. 07/13576, namelijk dat een kostenvergoeding vooraf of uiterlijk op het moment van betaling naar aard en veronderstelde omvang dient te zijn gespecificeerd.

3

Aan het slot van mijn antwoord op uw eerdere vraag 5 heb ik aangegeven dat ook in andere branches soortgelijke overeenkomsten kunnen worden gesloten. Daarmee heb ik niet expliciet aangegeven of die afspraken er nu ook al zijn. Ik heb daar ook geen zicht op omdat het maken van afspraken over kostenvergoedingen tot het werkerterrein van de inspecteur behoort. Ik kan u dan ook geen overzicht geven. Ook voor bijvoorbeeld A-topsporters kan met een juiste feitelijke onderbouwing, te beoordelen door de inspecteur, een afspraak over een vaste kostenvergoeding worden gemaakt.

4

Zoals ik hiervoor in mijn antwoord op vraag 3 heb aangegeven, heb ik geen overzicht van al dan niet gemaakte afspraken. Zo er geen vergelijkbare afspraken zijn gemaakt, kan het zijn dat er wel andere afspraken zijn gemaakt op basis van de voorgelegde feiten en omstandigheden. Werkgevers en werknemers zijn er over het algemeen goed van op de hoogte dat aftrek van kosten in de inkomstenbelasting sinds 2001 niet langer mogelijk is. Waar feitelijk door werknemers wel kosten worden gemaakt, kan de werkgever met de belastinginspecteur in overleg treden teneinde een op de situatie toegesneden vrije vergoeding van kosten af te spreken. In de praktijk komen door de inspecteur beoordeelde kostenvergoedingen ook veel voor. Registratie daarvan op

centraal niveau is daarbij niet aan de orde.

5

In de wijzigingsregeling die de leden aanhalen wordt geregeld dat een arbeidsverhouding die ingevolge een nieuwe bepaling in het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965 fictief als dienstbetrekking is aangewezen, wordt uitgezonderd van die wetsfictie als aan nadere voorwaarden wordt voldaan. In de toelichting bij artikel II, onderdeel B van het Koninklijk Besluit van 18 december 2008, Stb. 2008, 574, waarbij het nieuw ingevoerde artikel 2ca, de fictieve dienstbetrekking van de sekswerker, onder voorwaarden buiten toepassing wordt gesteld, vermeld ik overigens dat om gebruik te maken van die uitzonderingsregeling de exploitant een overeenkomst met de Belastingdienst moet sluiten. Daarmee is de vaststellingsovereenkomst in beeld gebracht. Het percentage dat gehanteerd kan worden voor het verstrekken van een kostenvergoeding is onderdeel van een op feiten en omstandigheden gebaseerde vaststellingsovereenkomst en wordt dus niet in een besluit van mij opgenomen. Verder kan ik in dit verband nog het volgende opmerken. In het algemene deel van de nota van toelichting bij eerdergenoemd Koninklijk Besluit wordt melding gemaakt van afspraken die gemaakt zijn met de belangengroeperingen voor sekswerkers en exploitanten in de prostitutiebranche. In diezelfde nota wordt ook gemeld dat de verduidelijking van de kwalificatie van de arbeidsverhouding voor de fiscaliteit en sociale zekerheid reeds is aangekondigd in de brief van de ministers van Justitie, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, voor Jeugd en Gezin, voor Wonen, wijken en integratie en de staatssecretarissen van Justitie en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Tweede Kamer van 6 november 2007¹ en in de brief inzake prostitutie van de ministers van Justitie, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de

Tweede Kamer van 16 mei 2008².
Voorts heb ik het
«voorwaardenpakket» voor de
prostitutiebranche toegelicht in mijn
brief van 11 juli 2008³

6

Zoals ook in de brieven wordt
vermeld die ik hiervoor in mijn
antwoord op vraag 5 heb genoemd,
wordt in beslissingen van rechters die
veronderstelling bevestigd. Voor de
loonheffing (rechtbank en
gerechtshof) én de premie
werknemersverzekeringen (UWV,
rechtbank en Centrale Raad van
Beroep) is de lijn dat er sprake
is van een privaatrechtelijke
dienstbetrekking, dwz dat er door de
exploitant regels worden gesteld over
de werkzaamheden en dat er sprake
is van een gezagsverhouding. Voor
de omzetbelasting is de exploitant de
aanbieder van één dienst, dus
inclusief de activiteiten van de
prostitutees.

Er is geen zicht op het totaal aantal
personen dat in ons land legaal als
sekswerker actief is, wel dat het de
sekswerkers betreft die werken in een
bordeel (club), privé huis,
massagesalon, sauna, escort etc.
Thuiswerk, straatprostitutie en
raamprostitutie zijn, voor zover de
Belastingdienst heeft kunnen
beoordelen, andere werkvormen,
waarbij deze personen uitsluitend
voor zichzelf (niet voor of namens
een – legale- derde) werken, en er
geen of nauwelijks een organisatie
wordt gevormd door een exploitant.

7

Het aantal exploitanten dat tot de
doelgroep behoort is circa 400.
Daarvan hebben 335 het
voorwaardenpakket geaccepteerd en
hebben tot op heden 300 exploitanten
de vaststellingsovereenkomst
getekend. Daarnaast hanteren
38 exploitanten loondienst. Van de
doelgroep resteren dus
27 exploitanten die aangeven
noch loondienst noch het
voorwaardenpakket te hanteren.

8

Ook hier moge ik de leden wijzen op
de informatie in de eerder genoemde
brieven. Het betreft dus de
belangengroepen die door de
overheid sinds vele jaren als
spreekbuis worden gezien voor de
onderscheiden groepen in de
branche, te weten de VER (Vereniging
Exploitanten Relaxbedrijven), de
Excellent Groep, de Rode Draad, het

Prostitutie Informatie Centrum,
enkele belastingadviseurs met
cliënten in deze branche, een aantal
hulporganisaties en een hoogleraar
arbeidsrecht, verbonden aan de Vrije
Universiteit Amsterdam.

9

Beoogd is om duidelijkheid te
verstrekken aan de bedrijven en
personen die legaal wensen te
werken, dus geheel willen voldoen
aan de regels die de overheid stelt
ten aanzien van de exploitatie van
een bedrijf. Het door de leden
genoemde besluit zal naar mijn
inzicht geen gevolgen hebben zoals
in deze vraag gesteld

10

Met de branche is besproken dat de
afwikkeling van het verleden een zaak
is die de competente inspecteur in de
regio aangaat.

¹ Kamerstukken II 2007/08, 28 684, nr. 119.

² Kamerstukken II 2007/08, 25 437, nr. 56.

³ Kamerstukken II 2007/08, 25 437, nr. 62.